

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/542/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112201913
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112201913.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti odporcovi: R. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., T. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 4.784,18 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. 11. 2012 č. k. 10C/102/2012-40, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 4.696,23 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.939,39 eura od 16. 03. 2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh navrhovateľa v časti istiny 87,95 eura a úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.939,39 eura od 04. 02. 2011 do 15. 03. 2011 zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 715,64 eura a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť ich právnemu zástupcovi navrhovateľa do 3 dní do právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odporca a právny predchodca navrhovateľa dňa 18. 05. 2007 uzatvorili zmluvu o poskytnutí flexipôžičky, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý bezúčelový úver vo výške 89.000,-Sk s lehotou splatnosti 84 mesiacov, s dohodnutou úrokovou sadzbou 12,9 % ročne a mesačnými splátkami 1.643,16,-Sk pri ročnej percentuálnej miere nákladov 14,59 %. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi, založený zmluvou o poskytnutí flexipôžičky, posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a aplikoval na ňu ust. § 4 ods. 1-3, § 5 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 53 ods. 1-4 Občianskeho zákonníka, ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že predmetná zmluva obsahuje všetky formálne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, odporcovi bol zo strany navrhovateľa poskytnutý úver vo výške 89.000,-Sk, pričom odporca úver riadne a včas nesplácal, čím došlo k predčasnemu zosplateniu úveru. Dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je čo do výšky istiny, dohodnutého úroku a úroku z omeškania dôvodný. Návrh v časti, týkajúcej sa sumy 87,95 eura, predstavujúcej ostatné príslušenstvo a poplatky ako nedôvodný zamietol. V tejto súvislosti uviedol, že navrhovateľ v tejto časti svoj návrh nešpecifikoval, t. j. neuviedol, o aké poplatky išlo a aké ostatné príslušenstvo mala tvoriť uvedená suma. Navrhovateľovi priznal i úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. V tomto smere mal za preukázané, že odporca sa dostal do omeškania so splácaním istiny úveru dňom splatnosti úveru, t. j. 15. 03. 2011 a nie 04. 02. 2011, ako uviedol navrhovateľ v návrhu. Odporcovi neumožnil splácať dlh v ním

požadovaných mesačných splátkach, nakoľko mesačné splátky vo výške 20-30 eur považoval za nízke a neprimerané vo vzťahu k nároku navrhovateľa. Poukázal, že odporca sa do nepriaznivej finančnej situácie dostal nielen pre zdravotné problémy, ale aj pre svoju nezodpovednosť plniť si svoje záväzky a k týmto sa zaväzovať primerane svojim možnostiam. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 142 ods. 1 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal náhradu trov konania v celkovej výške 715,64 eura, reprezentovanú súdnym poplatkom vo výške 287 eur a trovami právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, návrh na vydanie platobného rozkazu) po 170,97 eura pri tarifnej hodnote sporu 4.696,23 eura podľa § 10 ods. 1 Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Trovy právneho zastúpenia taktiež pozostávali z režijného paušálu 2 x 7,63 eura a sumy 71,44 eura ako 20 % DPH, keďže právny zástupca navrhovateľa je jej platiteľom. Priznanú náhradu trov konania zaviazal odporcu zaplatiť právnomu zástupcovi navrhovateľa do 3 dní do právoplatnosti rozsudku. Uplatnenú odmenu za úkon označený ako písomné podanie protistrane- pokus o zmier navrhovateľovi nepriznal, nakoľko tento úkon navrhovateľ nepreukázal a za situácie, že odporca už predtým nereagoval na výzvy navrhovateľa na zaplatenie pohľadávky ho nepovažoval za účelný pre vymáhanie nároku navrhovateľa.

Proti tomuto rozsudku, len v jeho vyhovujúcej (prisudzujúcej časti) a v časti náhrady trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil i náhradu trov konania v celkovej výške 429,13 eura. Dôvodil, že postupom súdu prvého stupňa, ktorý odignoroval jeho účasť v konaní, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zdôraznil, že do predmetného konania vstúpil písomným podaním zo dňa 18. 09. 2012, v ktorom zároveň požiadal súd o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami a vzniesol i námietku premlčania. V tejto súvislosti uviedol, že prílohy k návrhu spolu s napadnutým rozsudkom mu boli doručené až dňa 09. 04. 2014, teda po takmer jeden a pol roku od vydania napadnutého rozsudku, pričom právny predchodca navrhovateľa dňa 27. 12. 2007 vyzval odporcu na zaplatenie dlžnej sumy. Uviedol, že doposiaľ mu zo strany súdu nebol doručený návrh na začatie konania. Mal za to, že oznámenie, ktorým navrhovateľ vyzval odporcu na zosplatenie úveru a z ktorého pri svojom rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa, je právne bezvýznamné, keďže na navrhovateľa mohla byť a aj bola postúpená už iba splatná pohľadávka.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu odmietnuť ako odvolanie podané neoprávnenou osobou. Mal za to, že bez súhlasu hlavného účastníka nie je vedľajší účastník oprávnený podať odvolanie. V tomto smere argumentoval dôvodmi uvedenými v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 295/2013, sp. zn. 8 Cdo 63/2013 a sp. zn. 6 Cdo 77/2014. Ohľadom námietky premlčania vznesenej vedľajším účastníkom na strane odporcu uviedol, že vedľajší účastník nemôže sám vzniesť námietku premlčania, keďže nejde o procesný úkon, ale o úkon podľa hmotného práva. Na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom tak nie je možné prihliadať, keďže ju uplatnila neoprávnená osoba. Trovy vedľajšieho účastníka nepovažoval za trovy účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/03. Podania vedľajšieho účastníka označil za abstraktné, všeobecné a bez znalosti prejednávanej veci. Mal za to, že úmyslom zákonodarcu pri umožnení vstupu právnickej osoby ako vedľajšieho účastníka do konania, bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, pričom tieto subjekty budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a budú v danej oblasti materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 20. 01. 2012, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 4.784,18 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.939,39 eura od 04. 02. 2011 do zaplatenia z titulu záväzkového vzťahu založeného zmluvou o poskytnutí flexipôžičky, uzatvorenou dňa 18. 05. 2007. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 4.696,23 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.939,39 eura od 16. 03. 2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a návrh navrhovateľa v časti istiny 87,95 eura a úroku z omeškania

vo výške 9 % ročne zo sumy 2.939,39 eura od 04. 02. 2011 do 15. 03. 2011 zamietol. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 715,6 eura a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť ich právnomu zástupcovi navrhovateľa do 3 dní do právoplatnosti rozsudku. Pre absenciu odvolania účastníkov konania v zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len jeho výroková prisudzujúca časť a výrok o náhrade trov konania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, odvolací súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 221 ods. 1 písm. f) OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že dňa 18. 09. 2012 oznámil vstup do konania vedľajší účastník na strane odporcu, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778. Podľa úradného záznamu, založenom na č. I. 61 spisu, dňa 14. 10. 2013 po pojednávaní, na ktorom bolo vyhlásené rozhodnutie súdu prvého stupňa (preskúmaný rozsudok) bolo zistené, že oznámenie vedľajšieho účastníka na strane odporcu bolo vytlačené až dňa 05. 09. 2013, kedy prišlo do elektronického registra oznámenie o doručení e-žaloby, konkrétne žiadosť vedľajšieho účastníka o oznámenie stavu veci zo dňa 04. 09. 2013, pričom bol omylom vyznačený dátum 18. 09. 2012 a bolo vytlačené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania a nie žiadosť vedľajšieho účastníka zo dňa 04. 09. 2013. Z uvedeného dôvodu preukázateľne súd prvého stupňa s označeným združením vo veci nekonal a vo vzťahu k nemu nevykonal žiaden procesný úkon podľa Občianskeho súdneho poriadku do vyhlásenia napadnutého rozsudku.

Vychádzajúc z ust. § 93 ods. 1-4 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014 (ďalej len „OSP“), vedľajší účastník môže do konania vstúpiť buď z vlastnej iniciatívy alebo iniciatívy účastníka konania. Pokiaľ označený subjekt urobí procesný úkon prejavujúci jeho vôľu vstúpiť do konania, stáva sa vedľajším účastníkom vo chvíli, keď súdu dôjde jeho písomné oznámenie, alebo keď svoj úkon urobí ústne do súdnej zápisnice; k vzniku vedľajšieho účastníctva sa nevyžaduje rozhodnutie súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje súd, len ak účastník konania namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. V prípadoch, na ktoré dopadá ust. § 93 ods. 2 OSP, zákon nestanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Podľa tohto ustanovenia totiž ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Cieľom uvedeného ustanovenia (účinného od 15. 10. 2008) je bezpochyby rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý verejný záujem, ktorý by bolo problematické preukazovať zo strany subjektov, ktoré majú (vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti) záujem vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci. V praxi ide najmä o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a pod. V rámci tohto typu vedľajšieho účastníka sa neskúma hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon. Sú to prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľov môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zák. č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Aj v tomto prípade však účastník konania má právo svojim nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť si v konaní neželá. Preto súd musí vždy účastníkov konania právne relevantným spôsobom upovedomiť o procesnom úkone osoby, ktorá prejavila vôľu vstúpiť do konania ako vedľajší účastník, zistiť výzvu, či účastník, ktorého chce vedľajší účastník (vstupujúci do konania z vlastnej iniciatívy) v konaní podporovať neprejavil nesúhlas s vedľajším účastníctvom a na prípadný nesúhlasný procesný úkon účastníka konania reagovať zákonom zodpovedajúcim spôsobom.

Ustanovenie § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti v konaní ako účastník. I keď vedľajší účastník je treťou osobou, o právach a povinnostiach ktorej sa v konaní nekoná, môže v konaní vykonať všetky procesné úkony, s výnimkou úkonov, ktoré znamenajú dispozíciu (s konaním alebo s predmetom konania) a úkonov, ktoré učinil sám účastník. Procesné úkony

vykonáva vedľajší účastník vo svojom mene, ak však odporujú úkonom podporovaného účastníka, posudzuje ich súd po uvážení všetkých okolností. Z uvedeného je teda možné vyvodiť len jeden záver a to, že aj vedľajší účastník má (rovnako ako hlavný účastník) právo na spravodlivý proces, čo je základné ústavné právo (čl. 46 a nasl. Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania okrem iného realizuje možnosťou zúčastniť sa prejednávania právnej veci pred súdom a vyjadriť sa k prejednávanej veci. Prvoradou povinnosťou súdu je totiž zabezpečiť svojou činnosťou výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopreniu. Súdny proces musí byť jednou zo záruk zákonnosti, v rámci ktorej musí byť zabezpečená právna istota pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv účastníkov konania v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Za situácie, že súd prvého stupňa v predmetnom spotrebiteľskom spore vôbec nekonal s vedľajším účastníkom na strane odporcu - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorý preukázateľne vstúpil do konania oznámením zo dňa 18. 09. 2012, pričom tomuto vstupu nebránil ani nesúhlas odporcu, znemožnil mu tak ako vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Tým mu súd prvého stupňa odňal možnosť konať pred súdom, z ktorého dôvodu odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), v ktorom súd prvého stupňa po prejednaní veci pri súčasnom zabezpečení procesných práv vedľajšieho účastníka vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

Reagujúc na navrhovateľom prezentovaný názor v jeho vyjadrení k odvolaniu o potrebe odmietnuť odvolanie vedľajšieho účastníka ako odvolanie podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b) OSP, odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej legitímácia vedľajšieho účastníka na odvolanie je vo všeobecnosti daná, ak ním podporovaný účastník sa nevzdal práva podať opravný prostriedok alebo ak s odvolaním vedľajšieho účastníka vyjadril súhlas. Súd je preto povinný v prípade, že odvolanie podal len vedľajší účastník, vyzvať ním podporovaného účastníka na vyjadrenie, či dáva k tomuto odvolaniu súhlas. Ak účastník odmietne súhlas udeliť, je odvolanie vedľajšieho účastníka neúčinné, čo má za následok odmietnutie jeho odvolania ako podaného osobou, ktorá na odvolanie nie je oprávnená. V danej veci súd prvého stupňa po podaní odvolania toto doručil účastníkom konania a vyzval odporcu na vyjadrenie sa, či s ním súhlasí. Odporca na výzvu zostal nečinný, čo však nemožno interpretovať tak, že vyjadril nesúhlas s odvolaním. S ohľadom na skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa už v minulosti zaoberal otázkou legitímácie vedľajšieho účastníka na podanie odvolania v procesnej situácii, v ktorej hlavný účastník konania zostáva pasívny a dospel k záveru, že vedľajší účastník je oprávnený podať odvolanie aj vtedy, ak ním podporovaný účastník s odvolaním nevyjadril nesúhlas (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 384/2012), odvolací súd nemal za preukázané splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 218 ods. 1 písm. b) OSP v prejednávanej veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.